

Introductie en woord van dank

Door Gert Oostindie, 2 oktober 2026 te Leiden

Majesteit, excellenties, geachte aanwezigen,

Welkom! Met deze presentatie wordt het onderzoek naar de koloniale geschiedenis van het Huis Oranje-Nassau min of meer voltooid. Dit project ging begin 2023 van start, op initiatief en kosten van Z.M. Koning Willem-Alexander. Hij vroeg mij dit onderzoek te leiden. Ik dank allereerst de Koning voor het vertrouwen dat hij in mij stelde.

Voor we naar de inhoud gaan, wil ik nog een aantal mensen bedanken. Allereerst zijn dat de leden van de commissie die met mij het onderzoek vormgaven en begeleidden: Kathleen Ferrier, Henk te Velde en Esther Captain. Zij komen zo dadelijk zelf aan het woord. Dan de wetenschappelijke klankbordgroep, die ons kritisch volgde en daarmee extra scherp hield. Vooral moet ik de hele onderzoeksgroep danken, een verzameling van zo'n zestig auteurs met grote onderlinge verschillen, maar met een gedeelde passie om dit bijzondere onderzoek tot een goed einde te brengen. Dank ook aan onze thuisbasis, de Universiteit Leiden, en de uitgevers, Boom en Leiden University Press.

Dank tot slot aan de beheerders en medewerkers van de archieven waarin wij in grote vrijheid en onafhankelijkheid mochten werken, in het bijzonder de Koninklijke Verzamelingen, het archief van het Kabinet van de Koning en het Nationaal Archief. Veruit de meeste archiefcollecties die wij onderzochten waren al openbaar vóór we aan ons onderzoek begonnen; voor enkele deelonderzoeken werden daarnaast nieuwe collecties beschikbaar gesteld.

Een voor zowel de Koning als voor de universiteit en onze onderzoeksgroep vanzelfsprekend uitgangspunt was dat het onderzoek in volledige vrijheid zou worden uitgevoerd, conform de geldende regels voor academisch onderzoek. Deze voorwaarde was onderdeel van de overeenkomst tussen de Dienst Koninklijk Huis en de Universiteit Leiden. Ik hecht eraan te benadrukken dat in de afgelopen jaren op geen enkel moment vanuit de Dienst Koninklijk Huis of vanuit de Haagse politiek invloed is uitgeoefend op de wijze waarop het onderzoek werd opgezet en uitgevoerd. Hetzelfde geldt voor de formulering en presentatie van de uitkomsten. Zo hoort het in de wetenschap, en met het College van Bestuur ben ik verheugd dat de Koning vandaag bij de wetenschap op bezoek komt.

Wij presenteren vandaag vijf boeken, plus de eerste van een reeks vertalingen. In dit eerste deel van het programma belichten achtereenvolgens Kathleen Ferrier, Henk te Velde en Esther Captain verschillende aspecten van het onderzoek. Daarna zal ik de belangrijkste resultaten samenvatten. Z.M. de Koning zal vervolgens de boeken in ontvangst nemen en een eerste reactie geven. Na de pauze volgen uitvoeriger presentaties door steeds andere onderzoekers, waarbij er alle ruimte zal zijn voor vragen vanuit het publiek. Ik wens u een mooie en wellicht ook verrassende bijeenkomst toe.

**Universiteit
Leiden**